Tata a vrut televizor sâmbătă seara

de Bogdan Suceavă

Prima oară s-a întâmplat într-o luni. Era înaintea emisiunii omagiale dedicate tovarășului Nicolae Ceaușescu, în seara de după lucrarea de control la matematică la care am luat patru. S-a stins lumina în mai bine de jumătate din Găiești, începând de la salonul de coafură și atelierul de fotografie, pe toată partea dreaptă a străzii principale (care se cheamă *Nicolae Bălcescu*), pe lângă judecătorie și liceul industrial nr.2, către autobuze și către satul Gura Foii, până spre valea râului Potop, cel care se umflă și de care auziți la televizor că ia casele și le duce spre izvoare, când la vreme de inundații începe curge invers. Asta mi-a explicat tata. Întunericul m-a prins în casă. De-abia mă întorsesem de la un fotbal unu la unu cu Mache. Nu s-a auzit nici un poc, doar s-au stins toate luminile dintr-o dată. Nu se mai vedea nimic. S-a făcut beznă. Tata a zis:

- Unde e lanterna aia ?

- Nu dau de ea, a zis mama căutând orbește prin debara.

- Dar lumânările ?

- Nu ținem în casă, trage a rău.

Către mine, căutându-mă prin întuneric:

- Ai apucat să-ți faci lecțiile ?

Nu apucasem. A doua zi am scăpat fără alt patru, pentru că tovarășa învățătoare a înțeles că s-a stins lumina. De fapt nimeni nu-și făcuse lecțiile. Tovarășa nu ne-a ascultat la geografie. Lecția era despre sistemul energetic național. Știam despre hidrocentrala Vidraru, pe care o văzusem când am fost cu școala (excursia a costat șaptezeci de lei) și de termocentrala Turceni, al cărei coș e

mai înalt decât turnul televiziunilor din America, după cum scrie undeva prin manual.

După școală am jucat fotbal cu Mache si cu Dan și cu Laurențiu și cu Mircea pe terenul din spate, până au venit niște băieți de-a șasea și ne-au dat afară. Atunci Laurențiu a spus:

- Tata zice că o să se stingă lumina așa în fiecare seară.

- N-are cum, a zis Mircea, aseară a fost o pană pe rețea.

Mircea și-a pus căciula pe cap. Avea o căciulă frumoasă, roșu-albastru, pe care scria *C.S.Tîrgoviște*.

- Atunci de ce-a ținut de la opt până fix la două noaptea ? a întrebat Laurențiu.

Chiar atunci pe mine a început să mă mănânce urechea. Mă mânca foarte tare.

- Ia te uită ce i-a ieșit, a zis Laurențiu.

Așa că n-au mai vorbit de pana de curent, au început să se uite la urechea mea. Se umflase și se făcuse foarte roșie.

- L-a mușcat ceva.

După aceea am făcut concurs de scuipat pe șanț, până când Mache a zis:

- Hai să ne cărăm acasă.

Dan stătea către marginea orașului, la miriște. Laurențiu dincolo de gară. Mircea stătea într-un loc care se chema la țigănie.

Am ajuns acasă și am început să-mi fac repede lecțiile. Nu mai aveam chef de mers la fotbal. Eram amețit și îmi venea să vomit.

- Fir-ar să fie de viață, i-a zis mama lui tata. Iar ai fumat în baie și au prins ceașafurile miros. Ma ustură mâinile de la atâta spălat rufe. Și tu fumezi în baie.

- Pune-le și tu la uscat afară, în curte.

- N-ai idee că lu' Popeasca i-au furat macaturile și cearșafurile și fețele de pernă de olandă săptămâna asta ? Nu mai poți pune afară nimic. De ce n-ai cerut și tu apartament cu balcon ?

- Bine, atunci fumez afară. Să-ți arăt întâi ce-am adus.

Și atunci tata a scos din rucsacul cu care mergea la servici o lampă. Era un obiect argintiu, cu oglindă frumos lustruită, cu fitil albăstrui, cu o sticlă înaltă, ca un gât de girafă.

- E frumoasă, a spus mama. De unde o ai ?

- Mi-a dat-o vărul Tase. La ei nu s-a întrerupt lumina ieri seară. Lor nu le trebuie acum.

- Cum așa ? s-a încruntat mama.

- Se face numai pe o parte de oraș. Economie șaizeci la sută la consumul casnic. Nu s-a anunțat nimic oficial, dar primăria și-a luat angajamentul la județ. Trei săptămâni pe o parte de oraș, trei pe alta.

Era o toamnă caldă. Când veneam către casă călcam pe frunzele castanilor prin parcul pionierilor, acolo unde se jucase tovarășa Elena Ceaușescu în copilărie. În parc era un lac pe care cercul de navomodelism venea să exerseze cu vaporul radiocomandat trimis de un club înfrățit din Republica Democrată Germană. Cu ei coresponda cercul de germană. Anul acela am fost foarte fericit să prind trei minute la cronometru cu vaporașul. L-am dus până în mijlocul lacului și l-am trecut de baliză, apoi l-am ghidat înapoi. Am luat nota foarte bine. Îmi plăcea să mă joc în parcul pionierilor.

- Mama, am spus, azi m-a mâncat foarte tare urechea, iar acum mă mănâncă sub piept.

- Taci din gură, hai să vedem cum merge lampa. Ce fel de gaz trebuie ?

- N-am decât o sticlă, a zis tata, dar pot să fac rost mâine de mai mult de la autobază. Vărul Tase e prieten cu paznicul de noapte de la IRTA.

Mama a luat lampa și, cu grija cu care scoți ouăle din sacoșă, a pus-o pe masă. A turnat gazul, a pus capacul, trecând filtrul prin ochi. A scăpărat chibritul. Lumina s-a aprins imediat. Era ca o lanternă mai slabă.

- Totul e să aibă oglinda curată, a zis tata. Când îl trece pe vărul Tase pe economie și ne bagă nouă lumină, trebuie să le-o duc înapoi.

- Să nu te mai joci cu mingea prin casă, a zis mama.

M-am dus la baie și m-am uitat în oglindă. Pe piept îmi apăruseră multe umflături roșii. Am scos din buzunar o monedă de un leu și le-am acoperit pe rând. Era bine când simțeai rece. Apoi am dat cu apă. A trecut mai mult când am dat cu spirt. Adică trecea și după aceea începea din nou.

- Ce faci acolo ? a întrebat tata.

- Uite ce mi-a ieșit.

- Ptiu, ce urâte sunt. Te mănâncă ?

- Da.

- Spune-i lu' mă-ta.

M-am dus și i-am arătat mamei.

- E un fel de urticarie. Să te vadă tanti Neli.

Tanti Neli e asistentă medicală la spital. Ea mi-a zis să mai dau cu spirt când apar.

Pe vremea aceea Dobrin juca la C.S.Târgoviște. Nu că ar fi grozav de important pentru povestea pe care v-o spun, dar pentru mine e important. Au venit să joace odată și la noi, la Găiești, cu Chimia,

echipa noastră, cu Leatu în poartă, și cu Falcao, Merce și Păstaie. I-au bătut cu cinci la zero, am fost la meci. Am fost fericit că i-am văzut de aproape. La sfârșit galeria Chimiei a cântat pentru ei, *ori, ora, ceseu' intră-n A*. Am cântat și eu cu ei. Apoi m-am dus acasă.

În seara aceea s-a stins iar lumina. La ora opt ne-am pus în pat și am încercat să adormim. M-aș fi jucat cu lampa puțin, dar mama stătea tot timpul cu ochii pe mine. Dormeam pe patul pliant, că fotoliul pat se rupsese și tata nu găsea stinghie de doi'șpe.

Tata se foia în pat. Atunci s-a ridicat în capul oaselor și a zis:

- Unde văd eu filmul de sâmbătă ?

Era un film despre doi frați buni, Rudy și Tom, și despre un om rău, pe nume Falconetti, care vroia să-i omoare. Tata se uita mereu la film.

- Du-te la vărul Tase.

- Și cum mă întorc după film ? Îmi trebuie neapărat lanterna.

- Nu știu unde e.

- Nu mă pot întoarce pe întuneric. La vărul Tase pe câmp ies niște sârme din pământ, parcă sunt puse capcană. Și sunt mulți câini. Îmi trebuie lanterna aia de bicicletă.

- Nu mai știu unde am pus-o.

Atunci le-am zis:

- Tata.

- Ce e ?

- Nu mai căutați lanterna.

S-a făcut o clipă de liniște.

- Mi-a căzut din mână când am făcut experiențe cu ea. S-a spart. Am pus-o la gunoi.

- Futu-i mama mă-sii, a spus tata, calm.

Așa vorbea înainte să-mi trosnească una. Stătea în capul oaselor în pat. Nu m-a luat la bătaie.

- E foarte greu să găsești baterii și lanternă, a zis tata, mult mai greu decât să faci rost de lampă cu gaz.

- Ne trebuie de toate, a zis mama. Ne trebuie și o lampă a noastră.

- Da, știu, a spus tata, ne trebuie și televizor mare, și mașină de spălat, și telefon. Știu. Am cereri pentru toate.

Se foia în pat.

- Mă duc să fac o țigară, a zis tata.

- Nu mai fuma în baie.

- Nu, nu, a zis el.

A ieșit în pijamale pe scări, în întuneric. A stat acolo și a fumat toată noaptea. Eu nu mai știu, am adormit.

A doua zi tata s-a întors de la servici cu două lanterne. Una chinezească, verde, și una românească, de bicicletă, ca cea cu care mă jucasem eu înainte să se oprească lumina.

- Dacă te mai joci cu ele iau șoriciul de pe tine, mi-a spus tata de cum a intrat pe ușă.

Sâmbătă seara s-a dus dincolo de blocurile de la *Arctic*, și a văzut filmul la vărul Tase. Ne-a spus, când s-a întors:

- Am trosnit un câine peste bot cu umbrela. Era un câine mic, chior, cred că-şi pierduse un ochi într-una din sârmele alea care ies din pământ.

Tata avea dreptate. Apăruseră mulți câini chiori în Găiești în ultima vreme. Mai ales de când se stingea lumina și de când se terminaseră blocurile de la *Arctic* și șantierul uitase tot felul de fiare prin tot locul.

A doua zi, duminică, tata s-a urcat pe bicicletă și s-a dus la Gura Foii, de unde s-a întors către seară cu o cutie de fier, cu sticlă pe o parte. Semăna cu un televizor, doar că era goală înăuntru.

– Ce e porcăria asta ? a întrebat mama.

– O chestie, a zis tata.

Și-a făcut cruce și a zis:

– Iartă-ma, Doamne, că ciocănesc în sfânta zi de duminică.

Apoi a pus-o pe masa de la bucatărie și a început să umble la ea. Multă vreme nu m-a băgat în seamă. După aceea a spus:

– Cară-te de aici.

Trăsese trei fire din cutie, fiecare de altă culoare, și făcuse cu dălțița vreo zece găuri pe partea de sus. Prin gaura care ieșea din sticlă, în mijlocul ecranului, trecuse un tub de cauciuc. După aceea nu mai știu, că m-a dat afară.

Luni seara n-a mai zis nimic când a venit acasă. S-a dus direct la debara, și-a luat cutia, și a început iar să meșterească la ea. A pus înăuntru un fel de roată dințată de bicicletă, care avea în loc de dinți palete deschise lateral. Roata era legată în exterior de un fir de alimentare către o baterie *Elba* de 4,5 V, ultima pe care o mai aveam în casă.

- Ce vrei să faci cu asta ? a întrebat mama.

- Să-ți rezolv toate problemele, a spus tata. Absolut toate.

Mi s-a părut un răspuns ciudat, dar n-am zis nimic. Nu știam ce avea să urmeze.

De fapt eu l-am văzut prima oară. A înfipt zece țigări *Mărășești* fără filtru în găurile din susul cutiei, le-a aprins, și a început să fumeze, trăgând în piept toate cele zece țigări odată. Atunci s-a făcut galben și a căzut pe jos, cu ochii dați peste cap și pumnii chirciți.

Tanti Neli, care e divorțată și are carnet de conducere, a scos *Dacia 1100* din garaj și l-a dus la sala de urgență. L-au dus pe brațe ea și

mama până la mașină, după ce i-au tras palme și i-au dat cu spirt. Eu le-am ținut de uși.

Drumul nu a fost lung. Când ești în mașină, în Găiești ți se pare totul aproape.

La urgență tata și-a revenit de-a binelea când așteptam la coadă. Tanti Neli a vorbit cu doctorul să-l vadă pe tata peste rând. Doctorul a zis de la prima vedere:

- A, e clar, intoxicație cu nicotină ? Fumezi mult ?

- Două pachete pe zi, a zis tata, săltând din umeri.

- Mda, a zis doctorul. Și acum trei luni cât fumai ?

- Cred că nu mai mult de unul.

- Unde lucrezi ?

Tata, trăgându-și sufletul, a răspuns:

- La secția electrică de la *Chimica*.

- Mda, a zis doctorul. Nu e grav, o să trebuiască să bei lapte mult și să o lași mai moale cu fumatul.

- Domnule doctor, a zis atunci mama, i-a luat Dumnezeu mințile, acum și-a făcut narghilea.

Dar doctorul nu se mai uita la ei. Începuse să mă măsoare lung la mine.

- De când are băiatul acest simptom ?

S-a rotit prin încăpere și a venit până în dreptul meu.

M-am uitat în oglindă și petele acelea apăruseră iar. Pe față, pe gât, peste tot. Mă mânca peste tot.

Doctorul m-a pipăit pe obraz. Avea degetele calde și m-a mâncat și mai tare.

- Cred că e o alergie pe fond nervos, a spus doctorul. Când e stresat face această reacție.

Mi-a tras de marginile ochilor.

- Da, a spus doctorul.

- Puah, spuse tata, o fi vreun delicat.

- Îi prescriu o rețetă împotriva mâncărimii. Nu știu când o să scape de asta. E o chestie. Poate să rămână cu ea toată viața.

A avut dreptate, în săptămâna aceea m-a mâncat tot timpul. Atunci, la plecare, doctorul i-a tras o palmă peste fund lui tanti Neli, care a râs. Apoi ne-a adus pe toți trei acasă. Tata a băut un pahar de lapte și s-a culcat.

A doua zi mama s-a dus la farmacie și mi-a adus rețeta. Tare bună a fost, era mai bună ca spirtul, îți lua mâncărimea de tot.

Miercuri după-masa tata a venit de la centrala electrică și s-a dus direct la debara. Nu și-a mai găsit cutia.

- Unde mi-e amplificatorul cu fum ? a întrebat tata.

- Nu te mai las să fumezi zece țigări deodată, nesătulule, a spus mama.

- Unde l-ai pus ? s-a dus tata către ea cu ochii ieșiți din orbite.

- Nu te mai las.

- Te omor.

- Ba tu te omori singur. N-ai văzut ce-a zis doctorul ?

- Nu e o narghilea.

- Dar ce e ?

- Nu îți spun, a zis tata, unde l-ai pus ?

- L-am dus în boxă.

Tata a ieșit imediat în curte și în cinci minute și-a adus cutia în bucătărie, ne-a dat afară și a încuiat ușa cu cheia. S-au auzit bocăneli de daltă și ciocan până către miezul nopții. M-am trezit și mă mânca piciorul drept, deasupra genunchiului. Am dat cu vată înmuiată în soluție, m-a lăsat mâncărimea și m-am culcat la loc.

Așa a făcut tata toată săptămâna. A bocănit serile în bucătărie, cu ușa încuiată.

Sâmbătă seara mama l-a întrebat:

- Nu te mai duci la vărul Tase să-l vezi pe Falconetti ?

- Nu mai e nevoie, a zis tata și îi râdeau ochii. O să vezi de ce.

- A, nu, asta nu, să nu aduci narghileaua în dormitor, a zis mama.

- Dă-te la o parte, a zis tata.

- Nu fumezi aici.

- Fumul iese prin captator și se duce pe acest furtun afară. Furtunul are trei metri, ca să nu bată în balcon la tanti Neli. Du-te și îndreaptă-l spre balconul lu' Popeasca.

Mama așa a făcut.

Tata s-a așezat ca un pașă pe perna de pe covor, a băgat ștecherul televizorului sport în lăcașul de priză al narghilelei pe care abia atunci l-am observat, și a apăsat pe un buton. Roata dințată din narghilea a inceput să se rotească. Un zgomot ca un zumzet venea dinăuntru. țigările se sugeau toate zece deodată.

Tata fuma cum ai cânta dintr-un cimpoi. După câteva clipe s-a aprins un beculeț mic, roșu. Tata mi-a zis, gâfâind:

- Deschide televizorul.

I-am dat drumul. A început să se vadă. De fapt imaginea era mai mică decât trebuia, dar se vedea foarte bine. Filmul lui tata abia începuse. Ne-am uitat la film câteva clipe, răstimp în care tata a tot fumat din aparatul pe care-l făcuse și care acum ținea loc de priză.

- Nu-ți face rău ? a zis mama.

- Nu, că i-am tras un filtru chimic care reduce nicotina la nivelul unui *beteu* de calitate. Mai mult de atât nu pot nici americanii.

Dupa o clipă tata arătă cu degetul către televizor. Zise:

- Al dracu' Falconetti ăsta.

M-am uitat către bezna de afară. În toată partea asta de oraș numai la noi strălucea lumina albăstruie a televizorului.

Scottsdale, Arizona, Iulie 2001